

WELKOM op landgoed DE HAVIXHORST

Aan de oude weg van Meppel naar de Wijk ligt landgoed De Havixhorst. Een statige buitenplaats te midden van oude bossen, houtwallen, akkertjes en groenlanden. Vlak achter De Havixhorst stroomt de Reest, een kleine rivier, maar de levensader van één van de mooiste cultuurlandschappen van Drenthe.

Vanaf 1981 is het 85 hectare grote landgoed De Havixhorst eigendom van Stichting Het Drentse Landschap. Inmiddels alweer bijna een kwart eeuw lang doet de stichting er alles aan om het landgoed zijn oude luister terug te geven en de natuurwaarden van het Reestdal te herstellen. Vanaf het begin werkt Het Drentse Landschap hierbij nauw samen met Jos en Karin Wijland die de oude buitenplaats tot een hotel-restaurant van naam ontwikkelden. De unieke samenwerking van een moderne natuur- en erfgoedorganisatie en een respectvol ondernemer deed het landgoed zijn authentieke sfeer behouden. Samen leveren ze het duurzame bewijs dat De Havixhorst van alle tijden is...

Eigenlijk weet niemand hoe oud De Havixhorst precies is. De eerste keer duikt de naam op in een oorkonde van 1371 als de 'Havehorst'. Eigenaar Reijnolt van den Clooster blijkt in dat jaar recht te hebben op één emmer boter per jaar van een van zijn pachters.

Een landgoed met een rijke geschiedenis

De Havixhorst ontwikkelt zich in de loop van de eeuwen tot een van de achttien belangrijkste Drentse ridderlijke behuizingen. Het bezit van zo'n 'havezate' geeft de eigenaar destijds toegang tot de Ridderschap in de Staten van de Drenthe. Nadat de familie Van den Clooster drie eeuwen lang eigenaar van de havezate geweest is, komt het in 1658 door ruiling in het bezit van de familie De Vos van Steenwijk.

Lucratief landgoed

Een landgoed als De Havixhorst betekent in vroeger eeuwen voor zijn eigenaren een vaste bron van inkomsten. Aanvankelijk gaat het vooral om het verpachten van landerijen en uiteraard het voeren van een eigen landbouwbedrijf.

Later verschuift de belangstelling meer en meer naar de veel lucratievere houtteelt.

Op kaarten uit het begin van de negentiende eeuw bedekken eiken- en dennenbossen het hele gebied tussen het huis en de Hoogeveensche Vaart. Een hectare bos levert eens per tien jaar 150 duizend 'stuks hakhout' op. De familie De Vos van Steenwijk heeft dan op De Havixhorst meer dan veertig hectare bos tot haar beschikking...

Nieuwe Havixhorst

Uiteraard moet je als buitenstaander de welstand van de eigenaren kunnen aflezen aan hun woonstee. Begin achttiende eeuw is De Havixhorst een eenvoudig kasteeltje met kleine raampjes. Beneden de stand van de familie De Vos van Steenwijk kennelijk, want Jan Arent Godert laat het middeleeuwse bouwwerk afbreken.

Het is de tijd van de Barok en de nieuwe Havixhorst krijgt dan ook een strak symmetrische gevel met grote ramen. In de witgepleisterde middenpartij prijkt boven het jaartal 1753 het alliantiewapen van De Vos van Steenwijk en de familie van zijn vrouw Geertruid Agnes van Isselmuden.

Respect voor verleden

Als Stichting Het Drentse Landschap in 1981 eigenaar van De Havixhorst wordt, heeft de laatste De Vos van Steenwijk de havezate al enkele tientallen jaren daarvoor verlaten. Het gebouwencomplex heeft nogal wat achterstallig onderhoud en samen met de stichting doet Jos Wijland er de jaren daarop alles aan om het gebouw weer in oude luister te herstellen. In de loop van de tijd steken Het Drentse Landschap en Jos Wijland veel tijd, energie en geld in het herstel van De Havixhorst.

Een landgoed met toekomst

Het project Poort naar Drenthe zet de kroon op het werk van iedereen die zich ingezet heeft voor het behoud en herstel van De Havixhorst in 2000.

Er komen niet alleen voldoende middelen beschikbaar om het achterstallige onderhoud van het hoofdgebouw in één keer goed aan te pakken, ook kan het Koetshuis worden uitgebreid waardoor grotere aantallen gasten kunnen worden ontvangen.

Het project Poort naar Drenthe maakt het verder mogelijk de tuin rond het huis te restaureren. De oude tuilmuren en de bijzondere gietijzeren tuinkas worden in oude luister hersteld. De tuin heeft inmiddels weer de uitstraling gekregen die in de achttiende eeuw in de Franse Barok in de mode is. Terug dus naar de tijd dat het huis zijn huidige vorm krijgt.

Het project Poort naar Drenthe heeft de toekomst van De Havixhorst voor de komende jaren veilig gesteld. Het Drentse Landschap en Jos Wijland zullen zich blijven inzetten de unieke sfeer van hun landgoed te behouden en te versterken.

Ontdek De Havixhorst zelf

Volg de pijlen op de paaltjes met een paarse kop over het landgoed. De route brengt u door het oude landgoedbos naar de ooievaars van De Lokkerij en de draslanden langs de Reest. Vergeet zeker niet om even te gaan kijken in de vrij toegankelijke tuinen.

WANDELEN OP LANDGOED DE HAVIXHORST

Een oude tuinmuur onttrekt de tuin rond de havezate aan het gezicht. De muur is onlangs gerestaureerd. Het kalk in de voegen van de muur biedt een voedingsbodem voor de zeldzame muurvarren.

Rechts van De Havixhorst komt u langs een eeuwenoud akkertje. De mogelijkheid om dergelijke 'eenmansjes' op de dekzandkoppen langs de Reest aan te leggen trok in de Middeleeuwen de eerste bewoners naar deze streken.

Delen van het landgoedbos zijn een paar honderd jaar oud. Eiken, beuken en hulst voeren er de boventoon. In het voorjaar - voor de bomen in het blad komen - bloeien er volop bosanemonen, dalkruid en lelietjes-van-dalen.

Luister naar de vogels van De Havixhorst. Hoort u de specht kloppen? Of mogelijk zelfs het 'judel-jo-ho' van de wielewaal? Met een beetje geluk ziet u halverwege een boom een boomklever met zijn fraai gekleurde verenpakje.

In de bosvijver is altijd wel iets te beleven. Niet alleen koppeltjes wilde eenden met hun jongen, maar ook fraaie insecten als de franjestaarten die deze poel in groten getale als hun jachtgebied hebben gekozen.

In het voorjaar zijn de landjes langs de Reest geel van de Dotterbloem, later paars van de Koekoeksbloem.

Ten oosten van De Havixhorst ziet u het landgoedbos van Dickninge stroomopwaarts aan de Reest liggen. U moet er zeker eens gaan kijken. Het liefst in het voorjaar als de bosbodem er paars kleurt van de elders zo zeldzame holwortel.

De meest opvallende plant in de schrale draslanden langs de Reest is het zeldzame Moeraskartelblad met lila bloemetjes. Nergens in Nederland komt deze grasparasiet zoveel voor als hier en hij heeft dan ook als bijnaam 'Orchidee van het Reestdal' gekregen.

Vergeet beslist niet de tuinen van De Havixhorst te bekijken. Ze zijn onlangs weer helemaal in 18e-eeuwse stijl gerestaureerd. De tuinen zijn vrij toegankelijk.

Het Drentse Landschap en Jos Wijland zijn bezig in de tuin van De Havixhorst een permanente expositie in te richten van figuratieve Nederlandse beeldhouwkunst uit de twintigste eeuw.

CHATEAUHOTEL EN -RESTAURANT DE HAVIXHORST

Geen van de acht hotelsuites op De Havixhorst is dezelfde. Alle hebben ze hun eigen sfeer en er zullen weinig hotels zijn waar de bruidssuite zich pal onder het nest van een ooievaarspaartje bevindt.

De Havixhorst hoort tot de toprestaurants van Noord-Nederland. In de keuken wordt zoveel mogelijk met ingrediënten uit de buurt gewerkt. De kruiden komen uit eigen kruidentuin, een deel van het vlees komt van runderen uit de natuurgebieden van Het Drentse Landschap. Uiteraard vormt de havezate het perfecte decor voor presentaties, vergaderingen, recepties en feesten.

De Havixhorst heeft inmiddels een jarenlange ervaring in het organiseren van deze activiteiten voor gezelschappen tot wel zo'n 400 personen.

Châteauhotel en -restaurant De Havixhorst, Schiphorsterweg 34-36, 7966 AC De Schiphorst, (0522) 44 14 87, www.dehavixhorst.nl, hotel: maandag - zaterdag, diner: dinsdag - zaterdag.

OOIEVAARSBUITENSTATION DE LOKKERIJ

Op De Lokkerij aan de rand van het landgoedbos van De Havixhorst is het voortdurend een drukte van belang. Op en rond de oude boerderij wonen honderden ooievaars. Dankzij het project Poort naar Drenthe kon Het Drentse Landschap enkele jaren geleden De Lokkerij kopen om daarmee de continuïteit van het ooievaarsstation te garanderen.

Vanuit De Lokkerij heroverde de ooievaar het Reestdal en wijde omgeving. Er werden in de loop van de jaren maar liefst zo'n tweeduizend jonge ooievaars geboren. In het informatiecentrum van De Lokkerij kunt u onder andere via videocamera's in het ooievaarsnest op het dak kijken. Ook vinden jong en oud interessante informatie over de ooievaars op de panelen bij het hek.

De Lokkerij, Schiphorsterweg 28, 7966 AC De Schiphorst, (0522) 44 22 91, www.delokkerij.nl, openingstijden: april-september, woensdag en zaterdag 13-17 uur.

HET DRENTSE LANDSCHAP EN HET REESTDAL

Terwijl elders in Nederland beken werden rechtgetrokken en beekdalen in ruilverkaveld landbouwgebied veranderden, mocht de Reest (bijna) ongestoord haar gang blijven gaan. Het maakte het Reestdal tot een volstrekt uniek stukje Nederlands cultuurlandschap.

Eigendommen in het Reestdal

Het Drentse Landschap en Landschap Overijssel boekten succes met hun inspanningen om het beekdal te behouden. Ze kregen de kans om grote delen van het Reestdal in eigendom te verwerven. In de loop der jaren hebben Het Drentse Landschap en Landschap Overijssel met steun van rijk en provincie meer dan 1300 hectare natuurgebied en cultuurgronden in het Reestdal aangekocht en dat is bijna de helft van alle gronden daar.

Verschillen in het landschap

De Reest ontspringt in de voormalige hoogvenen onder Hoozeveen en begint zijn ruim dertig kilometer lange tocht naar Meppel als een slootje in het weiland. Het voedselrijke water van de Reest zorgde er voor dat de hooilanden tussen de Wijk en Meppel veel meer opleverden dan elders. De boeren daar werden rijker dan hun collega's verder stroomopwaarts. Tot op de dag van vandaag weerspiegelen deze verschillen zich in de Reesterven. Keuterijtjes in de bovenloop, boerderijen in de middenloop, de eerste herenboerderijen en tenslotte grote landhuizen als De Havixhorst in de benedenloop.

Meer weten over de Reest?

In boerderij 't Ende aan de Stapelerweg bij De Wijk heeft Het Drentse Landschap een informatiecentrum om u meer te kunnen vertellen over het Reestdal.

Informatiecentrum 't Ende, Stapelerweg 20, 7957 NB de Wijk, openingstijden: april - november, dagelijks van 10 tot 17 uur (zie ook www.drentslandschap.nl)

Vanuit 't Ende brengen korte bewegwijzerde routes u naar de Reest en over het Stapelerveld. Voor de liefhebbers van wat meer wandelkilometers is er De Loop van de Reest die u in tien etappes meer dan 100 kilometer langs de Reest brengt. Kijk hiervoor op www.deloopvandereest.nl.

Stichting Het Drentse Landschap zet zich in voor het behoud van de Drentse natuur en maakt zich sterk voor het in stand houden van ons culturele erfgoed. Dit doet ze door het aankopen en beheren van natuurterreinen en cultuurhistorisch waardevolle objecten. Stichting Het Drentse Landschap behartigt ook de belangen van de Stichting Drentse Boerderijen, Stichting Oude Drentse Kerken, Stichting Orvelte en Stichting Lemferdinge.

Het Drentse Landschap

Stichting Het Drentse Landschap
Postbus 83, 9400 AB Assen
telefoon: (0522) 31 35 52
e-mail: mail@drentslandschap.nl
website: www.drentslandschap.nl

Steun het werk van Het Drentse Landschap door begunstiger te worden voor € 17,50 per jaar.